

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie przewiduje nowelizację rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 781), zwanego dalej „rozporządzeniem”, wydanego na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia przewiduje zmiany polegające na:

- 1) dodaniu nowego przedmiotu edukacja obywatelska, który będzie realizowany w klasach II i III liceów ogólnokształcących, klasach II–IV techników i klasach II i III branżowych szkół I stopnia;
- 2) dodaniu nowego przedmiotu edukacja zdrowotna, który będzie realizowany w klasach IV–VIII szkół podstawowych oraz w klasach I i II albo klasach II i III albo klasach I i III liceów ogólnokształcących, techników i branżowych szkół I stopnia, a w konsekwencji zrezygnowanie z realizowania przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie;
- 3) wprowadzeniu zmian w ramowym planie nauczania dla technikum w zakresie przedmiotów: filozofia, plastyka, muzyka, lub język łaciński i kultura antyczna, oraz biznes i zarządzanie, historia, matematyka i informatyka;
- 4) wprowadzeniu zmian w ramowym planie nauczania dla liceum ogólnokształcącego i technikum w zakresie zajęć z przygotowania do podjęcia służby w Policji i Straży Granicznej realizowanych w ramach programu szkolenia w oddziale o profilu mundurowym oraz w zakresie zajęć z przygotowania wojskowego realizowanych w ramach programu szkolenia w oddziale przygotowania wojskowego.

W związku z powyższym, zmiany wymaga (w formie nadania nowego brzmienia):

- 1) załącznik nr 1 do rozporządzenia określający ramowy plan nauczania dla szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (stanowiący załącznik nr 1 do projektu rozporządzenia);
- 2) załącznik nr 3 do rozporządzenia określający ramowy plan nauczania dla oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w klasach VII i VIII szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, (stanowiący załącznik nr 2 do projektu rozporządzenia);

- 3) załącznik nr 4 do rozporządzenia określający ramowy plan nauczania dla liceum ogólnokształcącego, w tym liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym (stanowiący załącznik nr 3 do projektu rozporządzenia);
- 4) załącznik nr 5 do rozporządzenia określający ramowy plan nauczania dla technikum, w tym technikum specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym (stanowiący załącznik nr 4 do projektu rozporządzenia);
- 5) załącznik nr 7 do rozporządzenia określający ramowy plan nauczania dla branżowej szkoły I stopnia, w tym branżowej szkoły I stopnia specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym (stanowiący załącznik nr 5 do projektu rozporządzenia);
- 6) załącznik nr 13 do rozporządzenia określający ramowy plan nauczania dla liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie stacjonarnej (stanowiący załącznik nr 6 do projektu rozporządzenia);
- 7) załącznik nr 14 do rozporządzenia określający ramowy plan nauczania dla liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie zaocznej (stanowiący załącznik nr 7 do projektu rozporządzenia).

1. Dodanie nowego przedmiotu edukacja obywatelska w liceum ogólnokształcącym (w tym liceum ogólnokształcącym dla dorosłych prowadzącym zajęcia w formie stacjonarnej i zaocznej), oraz technikum i branżowej szkole I stopnia – zmiana załącznika nr 4, 5, 7, 13 i 14 do rozporządzenia (stanowiącego odpowiednio załącznik nr 3–7 do projektu rozporządzenia).

Przedmiot edukacja obywatelska będzie realizowany w:

- 1) klasie II i III liceum ogólnokształcącego w wymiarze 3 godzin w okresie nauczania, czyli w wymiarze 2 godzin tygodniowo w klasie II i 1 godziny tygodniowo w klasie III;
- 2) klasie II i III liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącym zajęcia w formie stacjonarnej w wymiarze 2 godzin w okresie nauczania, czyli w wymiarze 1 godziny tygodniowo w klasie II i III (wymiar godzin jest analogiczny do wymiaru godzin przewidzianego wcześniej dla przedmiotu historia i teraźniejszość);

- 3) semestrze I i II w klasie II liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącym zajęcia w formie zaocznej w wymiarze 32 godzin w okresie nauczania, czyli po 16 godzin tygodniowo (wymiar godzin jest analogiczny do wymiaru godzin przewidzianego dla przedmiotu historia i terazniejszość);
- 4) klasach II–IV technikum w wymiarze 3 godzin w okresie nauczania, czyli w wymiarze 1 godziny tygodniowo w każdej klasie;
- 5) klasie II i III branżowej szkoły I stopnia w wymiarze 2 godzin w okresie nauczania, czyli w wymiarze 1 godziny tygodniowo w każdej klasie.

W związku z zaplanowaną realizacją nowego przedmiotu edukacja obywatelska w klasie II liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącym zajęcia w formie zaocznej, proponuje się przesunięcie wymiaru godzin przedmiotu historia (po 9 godzin w semestrze) z klasy II do klasy I.

Realizacja przedmiotu edukacja obywatelska rozpocznie się od roku szkolnego 2025/2026 w klasie II liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkole I stopnia, który będzie kontynuowany (w stosunku do wyżej wymienionego rocznika) w roku szkolnym 2026/2027 w klasie III ww. szkół, a w roku szkolnym 2027/2028 – także w klasie IV technikum. W przypadku liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie stacjonarnej realizacja przedmiotu edukacja obywatelska rozpocznie się w klasie II i będzie kontynuowana w kolejnym roku w klasie III, a w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych prowadzącym zajęcia w formie zaocznej – rozpocznie się w semestrze I klasy II i będzie kontynuowana w semestrze II klasy II.

Realizacja od roku szkolnego 2025/2026 nowego przedmiotu edukacja obywatelska (w zakresie podstawowym), począwszy od klasy II liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły I stopnia będzie miała wpływ na wymiar etatu nauczycieli uczących przedmiotów: historia i terazniejszość, historia oraz wiedza o społeczeństwie. Nauczyciele posiadający kwalifikacje do nauczania przedmiotów: historia, historia i terazniejszość oraz wiedza o społeczeństwie będą mogli nauczać przedmiotu edukacja obywatelska.

W branżowej szkole I stopnia nowy przedmiot edukacja obywatelska będzie realizowany w wymiarze 2 godzin w klasach II i III, stąd nauczyciele będą mieć więcej godzin nauczania (w stosunku do wcześniej realizowanego przedmiotu historia i terazniejszość).

2. Dodanie nowego przedmiotu edukacja zdrowotna w szkole podstawowej, liceum ogólnokształcącym, technikum i branżowej szkole I stopnia – zmiana załącznika nr 1, 3–5 i 7 do rozporządzenia (stanowiącego odpowiednio załącznik nr 1–5 do projektu rozporządzenia).

Przedmiot edukacja zdrowotna będzie realizowany w:

- 1) klasach IV–VIII szkół podstawowych w wymiarze 1 godziny tygodniowo w każdej klasie, przy czym przedmiot będzie realizowany w klasie VIII nie dłużej niż do końca stycznia danego roku szkolnego (nie przez cały rok szkolny), z uwagi na przeprowadzany w maju egzamin ósmoklasisty w klasie VIII szkoły podstawowej; w związku z dodaniem nowego przedmiotu łączna liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w szkole podstawowej w okresie nauczania zostanie zwiększona o 5 godzin w okresie nauczania (tj. w klasach IV–VIII);
- 2) oddziałach przysposabiających do pracy organizowanych w klasach VII i VIII szkoły podstawowej w wymiarze 1 godziny tygodniowo, przy czym przedmiot będzie realizowany w klasie VIII nie dłużej niż do końca stycznia danego roku szkolnego (nie przez cały rok szkolny), z uwagi na przeprowadzany w maju egzamin ósmoklasisty w klasie VIII szkoły podstawowej; w związku z dodaniem nowego przedmiotu łączna liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w oddziałach przysposabiających do pracy organizowanych w klasie VII i VIII szkoły podstawowej w okresie nauczania zostanie zwiększona o 2 godziny w dwuletnim okresie nauczania (tj. w klasach VII i VIII);
- 3) liceum ogólnokształcącym (z wyłączeniem liceum ogólnokształcącego dla dorosłych), technikum i branżowej szkole I stopnia w wymiarze 1 godziny tygodniowo w klasach I i II albo klasach II i III albo klasach I i III; w związku z dodaniem nowego przedmiotu liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w liceum ogólnokształcącym, technikum i branżowej szkole I stopnia zostanie zwiększona o 2 godziny w okresie nauczania.

Proponuje się, aby nowy przedmiot edukacja zdrowotna był realizowany obowiązkowo od roku szkolnego 2025/2026 w klasach I i II albo klasach II i III albo klasach I i III liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły I stopnia, przy czym w odniesieniu do uczniów ww. szkół, którzy rozpoczęli kształcenie w klasie I liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkole I stopnia w roku szkolnym 2024/2025, nowy przedmiot będzie obowiązkowo realizowany w klasach II i III.

Nauczyciele posiadający kwalifikacje do nauczania przedmiotów: wychowanie do życia w rodzinie, biologia i wychowanie fizyczne oraz psychologowie będą mogli nauczać przedmiotu edukacja zdrowotna. Ww. nauczyciele będą mieć możliwość uczestniczenia w szkoleniach doskonalących, które będą organizowane przez publiczne placówki doskonalenia nauczycieli. Ponadto, nauczyciele będą mogli również uczestniczyć w kwalifikacyjnych studiach podyplomowych przygotowujących do nauczania przedmiotu edukacja zdrowotna, finansowanych ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej.

3. Dodatkowe zmiany w ramowym planie nauczania dla technikum (w zakresie przedmiotów: filozofia, plastyka, muzyka, lub język łaciński i kultura antyczna, oraz biznes i zarządzanie, historia, matematyka i informatyka), określonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia (stanowiącego załącznik nr 4 do projektu rozporządzenia).

Z uwagi na bardzo duże obciążenie uczniów technikum oraz rekomendacje powołanej przez Ministra Edukacji Rady Dyrektorów Szkół i Placówek Szkolnictwa Branżowego, w projekcie rozporządzenia przewidziano:

- 1) rezygnację z obowiązku realizowania przez uczniów technikum jednego z przedmiotów: filozofia, plastyka, muzyka oraz język łaciński i kultura antyczna w klasie I technikum, przy czym jednocześnie zaproponowano dodanie lit. d w § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia (§ 1 pkt 1 lit. a projektu rozporządzenia), aby ww. przedmiot mógł być realizowany jako zajęcia edukacyjne w ramach godzin do dyspozycji dyrektora;
- 2) przesunięcie wymiaru godzin przedmiotu: historia (po 1 godzinie z klas I i II technikum do klas III i IV technikum), matematyka (1 godziny z klasy V technikum do klasy II technikum) i informatyka (1 godziny z klasy III technikum do klasy I technikum) – z zachowaniem dotychczasowego łącznego wymiaru godzin poszczególnych zajęć edukacyjnych w pięcioletnim okresie nauczania, co zapewni równomierny podział godzin w poszczególnych klasach technikum w sytuacji zaplanowanego wprowadzenia realizowania od dnia 1 września 2025 r. dwóch nowych przedmiotów: edukacja obywatelska i edukacja zdrowotna;
- 3) określenie wymiaru godzin przedmiotu biznes i zarządzanie, który będzie realizowany w klasie I i II technikum po 1 godzinie tygodniowo, zamiast dotychczasowego rozwiązania umożliwiającego realizację przedmiotu biznes i zarządzanie w klasie I i II albo tylko w

klasie I albo tylko w klasie II, zgodnie z decyzją dyrektora, w wymiarze 2 godzin w okresie nauczania.

Biorąc pod uwagę duże obciążenie uczniów technikum proponuje się, aby przedmiot filozofia lub plastyka, lub muzyka, lub język łaciński i kultura antyczna, dotychczas realizowany obowiązkowo w klasie I technikum w wymiarze 1 godziny tygodniowo, nie był obowiązkowy od roku szkolnego 2025/2026 dla wszystkich uczniów, natomiast mógł być realizowany w ramach godzin do dyspozycji dyrektora, jeżeli dyrektor technikum tak zdecyduje. W związku z tym, proponuje się przeniesienie obowiązkowego przedmiotu wybieranego spośród przedmiotów: filozofia lub plastyka, lub muzyka, lub język łaciński i kultura antyczna z załącznika nr 5 do rozporządzenia (stanowiący załącznik nr 4 do projektu rozporządzenia) do nowo dodawanej lit. d w § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia (§ 1 pkt 1 lit. a projektu rozporządzenia), w którym określono katalog zajęć realizowanych w ramach godzin do dyspozycji dyrektora szkoły. Jednocześnie dookreślono, że jeżeli dyrektor technikum zdecyduje o realizacji jednego przedmiotu spośród przedmiotów: filozofia lub plastyka, lub muzyka, lub język łaciński i kultura antyczna w ramach godzin do dyspozycji dyrektora szkoły, to przedmiot ten (w zakresie podstawowym) będzie obowiązkowo realizowany w klasie I w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

Zmiany zaproponowane mają na celu zmniejszenie obciążenia uczniów technikum w zakresie realizowania obowiązkowych zajęć edukacyjnych w poszczególnych klasach technikum.

4. Dodatkowe zmiany w ramowym planie nauczania dla liceum ogólnokształcącego i technikum (w zakresie zajęć z przygotowania do podjęcia służby w Policji i Straży Granicznej realizowane w ramach programu szkolenia w oddziale o profilu mundurowym oraz w zakresie zajęć z przygotowania wojskowego realizowanych w ramach programu szkolenia w oddziale przygotowania wojskowego), określonych w załączniku nr 4 i 5 do rozporządzenia (stanowiącego odpowiednio załącznik nr 3 i 4 do projektu rozporządzenia).

Projekt rozporządzenia w konsekwencji zmian w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe wprowadzonych art. 5 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z utworzeniem oddziałów o profilu mundurowym oraz ułatwieniem powrotu do służby w Policji i Straży Granicznej (Dz. U. poz. 1562) przewiduje zmianę w § 2 ust. 4 rozporządzenia (§ 1 pkt 1 lit. b projektu rozporządzenia) oraz załącznikach nr 4 i 5 do

rozporządzenia (stanowiących odpowiednio załączniki nr 3 i 4 do projektu rozporządzenia) polegającą na:

- 1) dodaniu w ramowym planie nauczania dla liceum ogólnokształcącego i technikum zajęć z przygotowania do podjęcia służby w Policji i Straży Granicznej realizowanych w ramach programu szkolenia ze względu na możliwość tworzenia w liceach ogólnokształcących i technikach nowych oddziałów, tj. oddziałów o profilu mundurowym zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 2) zmianie redakcyjnej w celu doprecyzowania, że zajęcia realizowane w ramach programu szkolenia w oddziale przygotowania wojskowego są zajęciami z przygotowania wojskowego zgodnie z brzmieniem art. 109 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w którym dookreślono formę działalności dydaktyczno-wychowawczej realizowanej w liceum ogólnokształcącym i technikum w oddziale przygotowania wojskowego.

W projekcie przewidziano również przepisy przejściowe (§ 2–8 projektu rozporządzenia) dotyczące stosowania w poszczególnych latach szkolnych ramowych planów nauczania dla:

- 1) szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- 2) oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w klasach VII i VIII szkoły podstawowej, w tym szkoły podstawowej specjalnej, z wyjątkiem szkoły podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
- 3) liceum ogólnokształcącego, w tym liceum ogólnokształcącego specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- 4) technikum, w tym technikum specjalnego dla uczniów w normie intelektualnej: niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- 5) branżowej szkoły I stopnia, w tym branżowej szkoły I stopnia specjalnej dla uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- 6) liceum ogólnokształcącego dla dorosłych prowadzącego zajęcia w formie stacjonarnej i w formie zaocznej – uwzględniając poszczególne roczniki uczniów i słuchaczy.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2025 r.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 i 1222).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 w związku z § 132 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.